

Mirscha narrer soldaten

Mirscha er en ti år gammel forældreløs pige. Hun bor i et land fyldt med bjerge, dybe slugter, smukke solnedgange og en krig, der har varet alt for længe. Landet er ved at gå midt over i kampe mellem folk, der indtil for nyligt var naboer.

Mirscha bor sammen med sin mormor i en lille landsby oppe i bjergene. Landsbyen er næsten tom. Husene står tomme og forrevne. Beboerne er flygtede, væk fra de soldater, der er på vej ned fra bjergene. Væk fra de grusomheder, som følger i soldaternes fodspor.

I det yderste hus før dalen bor de altså, de to. Mirscha og hendes mormor. Huset ligger på skråningen og ser ud som om, det lige er ved at vælte. Der er to rum i huset. Mirscha plejer at sige, at i det ene rum sover de og i det andet lever de. Huset står på nogle ganske høje stenpiller på en bjergskråning. I det store rum er der en lem. Lemmen fører ned til et lille forråds-kammer. Siderne på forråds-kammeret er lavet af fint hønsenet. Før i tiden var forråds-kammeret fyldt med gulerødder, store græskar og auberginer. Nu er det tomt.

Mirscha ved ikke, hvem hendes far er og hun har fået at vide, at hendes mor er flyttet fra hende og nu bor inde i den store by. Når Mirscha spørger mormoren, hvad hendes mor laver inde i den store by, får hun ikke noget svar. I stedet kigger mormoren skamfuldt ned i gulvet.

- Gå ud og se om der er nogle æg, mormorens stemme er fyldt med dårlig samvittighed.

Mirscha går ud til hønsene. En lille, alt for lille hønsegård i baghaven. I gården, hvor der også er plads til et lille hus, bor tre brune æglæggende høns, der kommer løbende på deres kluntede ben, lige så snart de får øje på Mirscha. De tre høns er det mest værdifulde, de to ejer. Der er så vidt Mirscha ved ikke andre høns tilbage i landsbyen. Når du ikke har korn nok og børnene skrider, så er det nærliggende at spise kødet, der er på hønen i stedet for at vente på de æg, der skal komme. Mirscha og hendes mormor har hele tiden lige præcis haft mad nok til at de har kunnet klare sig uden at spise hønsene. I stedet har de nu æg nok til at også Malek og hans onkel, der bor lidt længere oppe mod bjergene, kan få et om dagen.

Hun giver dem en håndfuld tørt græs, som hun har plukket oppe i bjergene, mens hun vogtede geder tidligere på dagen. Hun står lidt og snakker med hønsene, da Malek pludselig dukker op.

- Står lærerinden ikke her og holder sprogtime med sine yndlingselever? Mirscha's bedste ven, Malek basker med armene og kagler som en høne, der lige har lagt et æg.

- Nå, Mirscha, hvilket sprog var det nu, du underviste dine elever i? Hønsisk?

Mirscha løber grinende efter Malek og snart er de to børn inde midt i en drabelig leg.

Støvet hvirvles op og Mirschas mormor kommer ud. Hun står lidt og betragter deres leg, sukker højlydt og går hen for at tage dagens høst ud af huset i hønsegården: Tre brune fine æg. Mad nok til de to og et til Malek og hans onkel.

Hun siger til Malek, at han skal gemme ægget under trøjen

- Så du ikke provokerer nogen unødigt, forstår du vel?

Malek tager ægget, putter det ind under trøjen og siger godnat.

Da Mirscha ligger i sengen, spørger hun mormoren:

- Hvorfor buldrer bjergene, mormor?
- Det er ikke bjergenes bulder, det er krigen, der kommer nærmere.
- Hvad er krig, mormor?
- Det er når mænd slås med rigtige geværer og dem, de skyder på, dør for alvor.
- Hvorfor gør de det, mormor?
- Hvis jeg vidste det, ville jeg få dem til at holde op.
- Ved de det heller ikke selv, mormor?
- Sov nu, Mirscha.

Om morgenen vågner Mirscha og kan ikke bare høre krigen, hun kan også se den. Det er en vindstille og smuk morgen, og Mirscha løber ud til mormoren for at spise morgenmad, æg rørt sammen og stegt på panden. Mirscha sætter sig med glubende appetit og spiser hurtigt det lækre måltid.

Mirscha ser ud af vinduet. Oppe i de vestlige bjerge, hvor lyden i et stykke tid er kommet fra, kan Mirscha se røgsøjler skrive deres dystre profeti på himlen.

Mirscha kan ikke flygte. Hendes mormor har forklaret hende, at hun selv er for gammel til at bevæge sig og at hun hellere vil dø end at forlade sin landsby, den landsby, hun altid har boet i. Mirscha er meget velkommen til at flygte, ja, mormoren har længe opfordret hende til at komme af sted. Ned til den store by, hvor moderen så passende kan tage sig lidt af sin egen datter. Det er jo ikke noget valg, synes Mirscha.

- Hvem skal så passe på dig, bedstemor?

Efter morgenmaden går Mirscha op for at vogte gederne, et job, der indtil for nyligt blev passet af en af de unge drenge i landsbyen. Men Malek er den sidste unge dreng i landsbyen, og denne dag har han nok at gøre med at forberede marken ovre på den anden side af slugten. Hun ser, hvordan Malek og hans onkel slæber de store hvide sække af hvedekorn, som de har modtaget fra de store hvide lastbiler. Mirscha ser, hvordan onklen humper rundt på krykker og kommanderer med Malek. Onklen mistede sit venstre ben en dag, da han gik på vejen ned mod havet. Pludselig eksploderede verden under ham og han troede, han skulle dø. Men det er to år siden nu, og onkel A klarer sig så godt som nogen. At flygte kan der dog ikke være tale om.

- Hvor skulle sådan en krøbling som jeg dog forsvinde hen? Men du, Malek, løb du, inden det er for sent. Når først soldaterne kommer, så bliver her ikke til at være, forstår du vel.

Men Malek bliver – så længe Mirscha er i landsbyen, vil han heller ikke stikke af. Koste hvad det vil. Mirscha er Maleks bedste ven og har været det, fra de var små.

Om eftermiddagen er der stille. Alt for stille. De er fire. Bordet er dækket med det fineste service.

Mirscha og mormoren har lavet pandekager. En til hver kan det blive til.

- Sikken fest, Malek griner og prikker Mirscha i siden. Hvem fejrer vi?
- Freden, som snart er forbi, mormorens stemme er kølig og fast og der bliver stille rundt om bordet.

De sidder og spiser deres pandekage og hver især tænker, at det måske er den sidste.

- Ved du, hvad de gør ved sådan nogen som dig, Mirscha? Mormoren stirrer stift på sit barnebarn
- Hvem?
- Soldaterne.
- Nej.
- De er grusomme. Når de er færdige med dig, vil du håbe de havde slået dig ihjel. Løb inden det er for sent.

Der er stille igen. Så pludselig bliver stilheden afbrudt af et øresønderrivende brag. De kigger ud. Torvet i deres by er ramt og rådhuset ser ud, som om det er i flammer. De ser de store tanks komme buldrende ned af skråningen mod byens centrum og bag dem de lange kolonner af mænd i grønne uniformer.

- Nu kommer de. Mirschas stemme er rolig.
- Ja, Malek kigger på vennen. Kun en stille kaglen høres fra baghaven. Mirscha ser på Malek og pludselig ser det ud som om al ro og kølighed forsvinder fra Mirschas ansigt.
- Hønsene, råber hun.
- Hvad med hønsene?
- Soldaterne tager hønsene og slagter dem og spiser dem og så har vi ikke nogen æg, Mirscha er fortvivlet, hendes stemme er desperat.
- Du skulle hellere tage og bekymre dig lidt om, hvad der skal ske med os, mormoderen ser på den lille pige.

Mirscha hører det ikke. Hun er allerede på vej ud i baghaven for at hente hønsene ind. Mirscha løber ud til hønsene, tager dem i favnen og går ind med dem. Hun åbner for lemmen, der er midt i det store rum. Hun sætter hønsene ned i kammeret. Fjer og støv hvirvler rundt i rummet.

- Så kan soldaterne ikke finde dem, når de gennem søger alting.

Men hønsene er meget støjende, selv om Mirscha fortæller dem, at de skal være stille.

- Hvis ikke I vil ende i soldaternes suppegryde, skal I tie stille.

Mirscha er fortvivlet. Hønsenes kaglen kan høres langt væk.

Hun kigger på Malek. De kender hinanden ud og ind. Malek stoler på, at Mirscha nok skal finde på noget, det gør hun jo altid. Pludselig lyser hendes ansigt op i et stort smil og hun spørger Malek, hvad var det, han spurgte om, lige da han var kommet ind af døren.

- Hvem vi fejrede? Det var en fest, synes jeg, pandekager og lys.

Mirschas ansigt flækkes af et stort grin.

- Selvfølgelig, det er sådan vi gør – vi kan redde vores høns, og så danser Mirscha rundt og rundt. Hun danser hen til Malek, svinger ham rundt. Mirscha råber:
 - Ja, og vi med for den sags skyld. Jeg skal nok få reddet os alle sammen. Mormoderen bliver klemmt, så hun næsten mister vejret. Mirscha løber hen til lemmen i gulvet, åbner den og siger:
 - Larm så meget I vil, os gør det ikke noget. Kagl løs, høns, kagl løs.

Så sætter Mirscha sig og forklarer, hvad de skal gøre.

Da soldaterne trænger ind i landsbyen, møder de ingen modstand. Der er ingen vejspærringer, ingen civile med høtyve og gamle geværer. Det er som om, landsbyen er død. Soldaterne går fra hus til hus, sparker dørene ind og smadrer alt på deres vej, sådan som de altid gør, når de har erobret noget nyt land.

Der er en, der altid går forrest. Sergenten ude fra havet. Sergenten med det smukke ansigt, de kolde sorte øjne og den sene krop, fyldt med vild energi. Han er den mest brutale af alle mændene og han skåner ingen, kvinde eller mand, ung eller gammel. Han sparker dørene op, sætter geværet i døråbningen og skyder en salve rundt i huset. Efter salven en kort pause for at høre, om nogen er blevet ramt, så ind i huset med et brøl, gennem søge det for forråd og kvinder. Skyde de mænd og drenge, der ser ud som om de kunne finde på at gøre modstand.

Denne dag er anderledes. Han ser ingen. Og hans mænd konstaterer, at byen er tom. De brøler og der er en uro i stemmerne, som ikke plejer at være der. Hele natten har de gejlet hinanden op. Hvad der skal ske, når de kommer ind til landsbyen, hvordan de skal flænse og flå og rive i skårter. Hvordan de skræmte kvinder skal mærke, hvem det er, der bestemmer.

Soldaterne bevæger sig i hurtige ryk. De er nervøse. Den tomme landsby går dem på nerverne. De har heller ikke fundet noget spiseligt på deres vej og det forøger følelsen af at være blevet snydt.

Sergenten er næsten nået ned til den yderste ende af landsbyen, da han hører musikken. Eller om man nu kan kalde det musik. Det lyder som sanseløse skrig blandet med voldsomme slag på en stor jernplade.

Det kommer fra det yderste hus. En gammel faldefærdig rønne. De andre soldater løber om på den anden side af huset.

- Sergent, her er en hønsegård. Den er tom. Men det har den ikke været længe.
- Lad os gå ind og se om de har gemt dem derinde.

Han rækker triumferende geværet op i luften og skyder en salve af, sådan bare for at markere. Han træder frem mod døren. Han tøver. Indefra lyder de sære skrig, den mærkelige dumpe trommelyd og den monotone sang.

Han sparket til døren.

- Av for satan, han ser med desperate øjne på den solide dør og mærker smerten forplante sig op i hoften.

En af de menige soldater går frem og åbner døren ved at bruge håndtaget. Sergenten slår ud efter soldaten, som dukker sig. Soldaten glider ind i rummet og sergerten følger efter. Synet, der møder de to mænd, fylder dem med ærefrygt og rædsel, sådan som det altid gør, når vi møder nogen, der er trådt ind over vanviddets tærskel.

En gammel kvinde sidder på bordet i en gyngestol og vugger frem og tilbage, mens hun fylder luften med mærkelige hæse lyde. Hun har nøgen overkrop og de gamle bryster hænger og dingler. Soldaterne kigger beskæmmet bort.

En mand står midt i rummet. Han har ingen bukser på og fremviser stolt stumpe, der engang var hans venstre ben. Han står og slår en stor stegepande ned i bordet, mens han truer af soldaterne. Han hvæser og springer frem mod soldaterne, da de kommer ind af døren.

Foran bordet, hvor den gamle kvinde nu har rejst sig og faretruende står og duver fra side til side, står to børn og smører hinanden ind i en gullig, stinkende masse. Deres øjne er himmelvendte og de hviner, mens de klasker den ildelugtende substans på hinandens kroppe. Deres tunger roterer rundt i ansigtet og de ser ud som om de er i en helt anden verden.

Sergenten slår umotiveret soldaten i nakken med geværkolben.

- Kom lad os gå, her er ingenting.
- Hvad skulle det til for her? Hvorfor slog du mig?
- Fordi jeg havde lyst.

De går ud. Derude står de andre soldater, forventningsfulde. Da de ser, at de to ikke har noget med, kigger de forundret på sergenten.

- Der var ingenting, ingen høns, ingenting, blot en samling tosser.

Pludselig bliver der råbt, at en deling har fundet nogle geder, der var gemt oppe i bjergene sammen med noget korn. De andre soldater har slagtet dem, lagt dem på en kærre og er allerede på vej videre til den næste landsby..

Inde i huset hører de, at soldaterne fjerner sig. De fortsætter længe med at larme, skrig, brøle. Først da de er helt sikre på, at soldaterne er væk, holder de op. De står lidt. Børnene er helt smurt ind i æggemassen, Malek's onkel har fået en vabel af at slå på stegepanden og mormor har mistet stemmen. De hjælper hende ned fra bordet. De står lidt i rundkreds. Stille. Så hører de lyden. En kaldende klar lyd fra tre høns, der vil ud i friheden. De fire ser på hinanden og latteren, der klinger i det lille rum, er fyldt med forløsning.